

udeo u svemu tome gotovo nije ni video. Umrkla je tiho, gotovo sama, ožaljena od mnogobrojne porodice, kolega i prijatelja i ostala u sećanju kao svetao lik dobrog prijatelja, kolege i dobrog čoveka.

Dušan MIŠKOV

Prim. dr MILAN NIKOLIĆ
(27. XII 1896—17. V 1974)

U Novom Sadu je 17. maja 1974. god. preminuo prim. dr Milan Nikolić, dugogodišnji direktor Pasterovog zavoda u Novom Sadu. Rođen je 27. decembra 1896. godine, tačno godinu dana posle smrti velikog Pastera, u Starom Futogu, gde je završio osnovnu školu. Gimnaziju je započeo u Novom Sadu, a završio je u Segedinu 1915. g. Kao pitomac Tekelijanuma studirao je medicinu u Budimpešti, Pragu i Gracu, a završio studije u Zagrebu 1924. godine. Godine 1925. započinje s radom kao mlad stažista u novosadskoj Opštoj bolnici. Već tada ga privlači naučnoistraživački rad našeg sugrađanina i osnivača Pasterovog zavoda dr Adolfa Hempta koji je radio na problematici besnila i iznalaženju nove antirabične vakcine.

Zato stupa 1926. godine u Pasterov zavod kao saradnik dr Hempta i od tada neprekidno 44 godine radi u Pasterovom zavodu sve do svog penzionisanja 1970. godine. U početku svog rada, kao mlad rabiolog, dobija stipendiju Rockefeller-ove fondacije i obilazi mnoge zemlje sveta pružavajući problematiku ove strašne bolesti. U saradnji s dr Hemptom učestvuje na organizovanju antirabične zaštite u Jugoslaviji. Uviđajući prednost transportabilne inaktivisane vakcine protiv besnila, uvodi decentralizaciju antirabičnog tretmana i službe. Ukidanjem postojećih pasterovih zavoda u zemlji 1927. godine, Pasterov zavod u Novom Sadu postaje jedina ustanova u zemlji koja proizvodi antirabičnu vakcinu za celu državu, a antirabična zaštita se sprovodi u preko 100 antirabičnih stanica širom Jugoslavije. Na ovom radu dr Nikolić je pokazao svoje velike sposobnosti. Odlaskom dr Hempta u penziju 1933. godine dr Nikolić preuzima rukovođenje i organizovanje antirabične službe u Pasterovom zavodu i u celoj Jugoslaviji. Godine 1944. postaje direktor Pasterovog zavoda i na tom položaju radi neprekidno 26 godina, sve do penzionisanja.

Uviđajući suštinski problem zaštite ljudi od besnila, aktivno saraduje s veterinarskom službom u zemlji na suzbijanju besnila u životinja, gde je naročito ukazao na značaj preventivne vakcinacije pasa. Svakako je jedan od najzaslužnijih što je besnilo u ljudi u Jugoslaviji svedeno na minimum. Na polju postinfektivne antirabične zaštite ljudi nastojao je da skрати antirabični tretman davanjem vakcine po Hempt-Nikoliću. Ovakav stav u svetu danas dobija sve više naučno opravdanje i objašnjenje.

U svom radu na problematici besnila želeo je da udruži naučne radnike-virusologe raznih profila, te je uz razumevanje naših organa vlasti u periodu 1950—1960. g. u okviru Pasterovog zavoda osnovao prva odeljenja u Novom Sadu i Vojvodini iz oblasti humane, veterinarske, biljne i entomološke virusologije, te širokogrudno omogućio i stvorio, danas poznate, stručnjake iz ovih oblasti.

U toku svog plodonosnog naučnog rada publikovao je preko 100 naučnih radova i 3 monografije o besnilu poznate u celom svetu. Za svoj dugogodišnji plodonosan rad dr Nikolić je dobio brojna priznanja u zemlji i inostranstvu. Mnoga putovanja i savetovanja, kao i obilna korespondencija potvrđuju činjenicu koliko je cenjena reč i misao našeg dr Nikolića koji je svojim pionirskim radom iz oblasti rabiologije doprineo ugledu zdravstvene službe Jugoslavije, a Pasterov zavod u Novom Sadu učinio poznatim širom sveta. Bio je aktivan član Srpskog lekarskog društva i Naučnog društva za istoriju medicine, farmacije i veterine. Jedan je od osnivača Mikrobiološkog društva Srbije i njegov prvi predsednik. Odlikovan je ordenom rada II stepena 1956. i Oktobarskom nagradom grada Novog Sada 1961. godine.

Smrću prim. dr Milana Nikolića zdravstvena služba Jugoslavije i Pasterov zavod izgubili su naučnika i čoveka čije će ime u istoriji medicine ostati upisano velikim slovima kao pionira i najvećeg stručnjaka jugoslovenske rabiologije.

Miloš PETROVIĆ

Saradnici u ovom broju

Prof. dr Lavoslav GLESINGER (Zagreb, Lopašićeva 6)

Dr Savo D. PLAMENAC (Beograd, Ivankovačka 22/II)

Prof. dr Vladimir BAZALA (Zagreb, Vlaška 95)

Mr ph. Milan MIČIĆ (Ruma, Maršala Tita 127)

Prim. dr Kosta POPOV (Sombor, Vojvođanska 73)

Hab. doc. dr vet. Dragoljub DIVLJANOVIĆ (Beograd, Mirijeovski bulevar 4)

Prim. dr Zoran KAMENKOVIĆ (Zrenjanin, Daničićeva 10-a)

Mr ph. Stjepan ĐURIĆ (Subotica, Opšta bolnica, Apoteka)

Dr Dušan MIŠKOV (Novi Sad, Fruškogorska 41/III)